

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ФАКУЛЬТЕТ АГРОТЕХНОЛОГІЙ І ЕКОЛОГІЇ
КАФЕДРА САДІВНИЦТВА ТА ОВОЧІВНИЦТВА ІМ. ПРОФ. І.П. ГУЛЬКА



СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«КВІТНИКАРСТВО»

для студентів, що навчаються за **ОПП «Агрономія»**
за першим (бакалаврським) рівнем освіти за спеціальністю
201 «Агрономія»
галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство

Розглянуто на засіданні кафедри
садівництва та овочівництва
ім. проф. І.П. Гулька
(Протокол № 3 від 10.11.2022 р.)

Львів 2022

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

| | |
|------------------------------|--|
| Освітньо-професійна програма | Агрономія |
| Спеціальність | 201 «Агрономія» |
| Галузь знань | 20 «Аграрні науки та продовольство» |
| Рівень вищої освіти | Перший (бакалаврський) |
| Розробник | Дидів Ольга Йосипівна , к. с.-г. н., доцент, завідувач кафедри садівництва та овочівництва ім. професора І.П. Гулька |
| Контактний телефон викладача | +38 097 54 21 363 |
| Е-mail викладача | olga.dydiv@gmail.com |
| Обсяг курсу | 3 кредити ЄКТС (90 год.) 16 год. лекцій 32 год. практичних робіт 48 годин аудиторної роботи 42 години самостійної роботи форма контролю – залік |

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Квітникарство як галузь рослинництва займається вирощуванням рослин, необхідних для озеленення міст, одержання квіткової продукції для складання букетів та оформлення інтер'єрів. Мета курсу «Квітникарство» полягає у формуванні у студентів знань із наукових основ ведення квітникарства, а також умінь і практичних навичок із розмноження, вирощування та використання в озелененні декоративних рослин. У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти вивчають сучасні тенденції розвитку квітникарства; методи створення та класифікацію елементів зелених насаджень; сучасний асортимент квітникових та ґрунтопокривних рослин, їх морфологічні, екологічні та декоративні особливості; методи та способи розмноження декоративних рослин, закони формування пейзажних композицій та аранжування квітів; правила висаджування різних видів квітів.

Квіткові рослини – це один з основних елементів облаштування населених пунктів. Крім естетичного, вони мають і велике санітарне значення, захищаючи міста і села від диму, газу, пилу. Багато рослин володіють фітонцидними властивостями. Квіти прикрашають парки, сади, алеї, сквери створюючи неповторний міський ландшафт.

Все це свідчить про поступовий ріст культурного рівня країни. Крім того живі квіти необхідні протягом всього року як зрізочний матеріал та для різних видів аранжування (букетів, корзин, вінків, композицій). Багато квіткових рослин, крім естетичного значення мають і утилітарне, тобто використовуються в харчовій, ефіромасляній, лікарській промисловості.

Під час проведення практичних занять з квітникарства, студенти мають можливість долучатися до вирощування розсади квіткових та декоративних рослин в спорудах закритого ґрунту на дослідному полі кафедри садівництва та овочівництва ім. професора І.П.Гулька.

Програма навчальної дисципліни складається з таких розділів:

Розділ 1. Квітникарство відкритого ґрунту.

Розділ 2. Квітникарство закритого ґрунту.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни є: підготовка висококваліфікованих фахівців з квітникарства закритого та відкритого ґрунту, що базується на сучасних досягненнях агрономічної науки і передової світової та вітчизняної виробничої практики і дає можливість задовольнити зростаючі естетичні потреби людей, виховує у зростаючого покоління любов до рідної природи, а також бережне відношення до їх багатств.

Завданням дисципліни є набуття студентами необхідного обсягу знань: з біології, технології вирощування та розмноження квіткових рослин у відкритому та закритому ґрунті; ознайомлення і вивчення студентами сучасних світових досягнень у галузі квітникарства; вивчення сортового складу основних квіткових рослин, які вирощуються в промислових умовах; ознайомлення з квітникарським дизайном, що застосовується в сучасному оформленні й зеленому будівництві; вивчення сучасних світових і вітчизняних наукових досягнень, щодо подовження періоду зберігання квітникарської продукції, вирощеної на зріз; вивчення основних вимог Держстандарту та міжнародних стандартів (ISO, EPPO) до вирощеної для реалізації квітникарської продукції.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ

У результаті вивчення дисципліни «Квітникарство» студент повинен набути наступні загальні та фахові **компетентності**:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з агрономії, що передбачає застосування теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Програмні результати навчання:

РН2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (Зміст)

Розділ 1. Квітникарство відкритого ґрунту.

Тема 1. Історія, сучасний стан та перспективи квітникарства в Україні і світі. Класифікація квіткових культур.

Тема 2. Розмноження квіткових культур. Основні технології вирощування садивного матеріалу.

Тема 3. Технологія вирощування квітково - трав'янистих рослин відкритого ґрунту.

Тема 4. Основи квіткової композиції та дизайну. Види квітників і принципи підбору рослин для них.

Розділ 2. Квітникарство закритого ґрунту

Тема 5. Стан та особливості квітникарства закритого ґрунту в Україні та у світі.

Тема 6. Вирощування квіткової продукції в умовах керованої культури.

Тема 7. Технології вирощування квіткових культур на зріз.

Тема 8. Вирощування горщечкових та вигонкових квіткових рослин.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Основними видами навчальних аудиторних занять, під час яких здобувачі вищої освіти отримують необхідні знання, є лекції, практичні заняття, консультації.

При викладанні лекційного матеріалу передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції – бесіди і лекції-візуалізації. Лекція-бесіда забезпечує безпосередній контакт викладача з аудиторією і дозволяє привернути увагу здобувачів вищої освіти до найбільш важливих питань теми лекції, визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу здобувачами вищої освіти.

Лекція-візуалізація – візуальна форма подачі лекційного матеріалу з розгорнутим або коротким коментуванням візуальних матеріалів, що переглядають з допомогою аудіо-відеотехніки. При проведенні практичних занять передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як робота у малих групах або дискусія.

В процесі дистанційного навчання особистісний поточний контроль знань здійснюється шляхом використання Інтернет-технологій. Спілкування викладача із студентом відбувається різними шляхами комунікацій: через Viber, Telegram або інші месенджери. Використовуються й групові відео конференції в програмі Zoom, Google Meet, Skype.

**ПЛАН ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ
"КВІТНИКАРСТВО"**

| № з/п | Тема, питання що вивчаються та короткий план |
|-------|---|
| 1. | <p style="text-align: center;"><i>Розділ 1. Квітникарство відкритого ґрунту</i></p> <p>Тема 1. Історія, сучасний стан та перспективи квітникарства в Україні і світі. Класифікація квіткових культур</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розвиток квітникарства відкритого ґрунту в Україні та світі. 2. Сучасні напрямками (трендами) у квітковому дизайні. 3. Ботанічна і господарська класифікація квіткових рослин. |
| 2. | <p>Тема 2. Розмноження квіткових культур. Основні технології вирощування садивного матеріалу</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Насіннєве розмноження квіткових рослин. 2. Вегетативне розмноження квіткових рослин. 3. Особливості технології вирощування садивного матеріалу квітів. 4. Базовий асортимент багаторічників, дворічників та однорічників, особливості їх вирощування. |
| 3. | <p>Тема 3. Технологія вирощування квітково-трав'янистих рослин відкритого ґрунту</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика та технологія вирощування однорічних квіткових рослин. 2. Загальна характеристика та технологія вирощування дворічних квіткових рослин. 3. Загальна характеристика та технологія вирощування багаторічних квіткових рослин. |
| 4. | <p>Тема 4. Основи квіткової композиції та дизайну. Види квітників і принципи підбору рослин для них</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підбір квіткових рослин для створення композицій. 2. Основні види квітників (клумби, міксбодери, рабатки, альпінарії, модульні квітники). 3. Стили квіткового оформлення, підбор культур для різних композицій. 4. Технологія створення квітників та догляду за ними. |
| 5. | <p style="text-align: center;"><i>Розділ 2. Квітникарство закритого ґрунту</i></p> <p>Тема 5. Стан та особливості квітникарства закритого ґрунту в Україні та у світі</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Перспективи розвитку квітникарства закритого ґрунту в Україні та світі. 2. Теплиці та режими мікроклімату квіткових рослин. 3. Стандарти якості у квітникарстві. 4. Умови вирощування, розмноження та догляд за кімнатними рослинами. |
| 6. | <p>Тема 6. Вирощування квіткової продукції в умовах керованої культури</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Будова, біологічні особливості та способи розмноження квітів. |

| | |
|----|---|
| | <p>Мікроклональне розмноження квітів</p> <p>2. Методи вирощування квітів в керованих умовах.</p> <p>3. Вплив факторів мікроклімату на ріст та розвиток квіткових рослин у керованій культурі.</p> <p>4. Застосування органічних та мінеральних субстратів.</p> |
| 7. | <p>Тема 7. Технології вирощування квіткових культур на зріз</p> <p>1. Основні та перспективні квіткові культури закритого ґрунту. Види та сорти квітів, їх характеристика за зовнішнім виглядом та за умовами вирощування.</p> <p>2. Необхідні умови для росту, розвитку та плодоношення квітів в оранжереях.</p> <p>3. Оцінка якості квіткових культур та догляд за ними.</p> |
| 8. | <p>Тема 8. Вирощування горщечкових та вигонкових квіткових рослин</p> <p>1. Особливості створення оптимальних умов у період спокою для вигонкових квіткових культур.</p> <p>2. Особливості формування габітусу квіткових культур для оптимального розвитку рослини.</p> <p>3. Створення умов для росту, розвитку та плодоношення квітів в оранжереях.</p> <p>4. Передпосадкова підготовка цибулин до вигонки, догляд за насадженнями квітів. Корегування параметрів мікроклімату залежно від вимог квіткових рослин.</p> |

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ "КВІТНИКАРСТВО"

| № з/п | Назва теми |
|-------|--|
| 1. | Насіннєве розмноження квіткових рослин. Опис морфологічних ознак, визначення показників якості насіння |
| 2. | Вегетативне розмноження квіткових культур (партикуляція, живцювання, щеплення) |
| 3. | Вирощування розсади квіткових рослин із насіння та зелених живців |
| 4. | Підготовка ділянки для закладання квітників розсадним і безрозсадним способом |
| 5. | Підбір культур та посів насіння на клумбах та рабатках |
| 6. | Садіння розсади на клумбах, рабатках, міксбодерах |
| 7. | Операції з догляду за рослинами, використання регуляторів росту та захисту рослин |

| | |
|-----|---|
| 8. | Класифікація квітково-декоративних рослин закритого ґрунту. Теплиці для культури квітів |
| 9. | Вегетативне, насіннєве та мікроклональне розмноження кімнатних рослин |
| 10. | Зрізочні квіти |
| 11. | Цибулинні та бульбоцибулинні квіти |
| 12. | Горщечкові та додаткові квіти |
| 13. | Способи подовження життя зрізаних квітів при зберіганні. Основи аранжування. Складання букетів і композицій із зрізаних та сухих квітів. Оформлення інтер'єру |
| 14. | Вигонка та методи захисту квіткових рослин від шкідників та хвороб |
| 15. | Вирощування тюльпана в закритому ґрунті. |
| 16. | Технологія вирощування троянди на субстратах |

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

| № з/п | Назва теми |
|-------|--|
| 1 | Зрізування і зберігання зрізаних квітів |
| 2 | Культура тюльпан і особливості його вирощування |
| 3 | Технологія вирощування фрезії. |
| 4 | Технологія вирощування цикламена у закритому ґрунті |
| 5 | Технологія вирощування хризантеми у закритому ґрунті |
| 6 | Технологія вирощування камелії горщечкової. |
| 7 | Технологія вирощування кротона |
| 8 | Технологія вирощування фікуса. |
| 9 | Технологія вирощування кактуса. |
| 10 | Технологія вирощування монстери. |
| 11 | Технологія вирощування азалії. |
| 12 | Технологія вирощування клівії. |
| 13 | Технологія вирощування сукулентів |
| 14 | Вигонка нарциса. |
| 15 | Технологія вирощування квіткових рослин родини магнолієвих |
| 16 | Технологія вирощування каланхоє. |
| 17 | Технологія вирощування цинерарії. |
| 18 | Технологія вирощування бузку у закритому ґрунті. |

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

1. *Усне опитування* (фронтальне, індивідуальне, детальний аналіз відповідей студентів).

2. *Письмова аудиторна та позааудиторна перевірка* – розв’язування задач і прикладів, підготовка рефератів, презентацій, контрольні роботи (з конкретних питань тощо) або тести

3. *Практична перевірка* – аналіз виробничої інформації, рішення професійних завдань з проектування технологічних методів захисту.

Загальні критерії оцінок (шкала ECTS/національна шкала):

90-100 / «відмінно» – здобувач вищої освіти виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, передбаченого програмою; опрацював основну та додаткову літературу, рекомендовану програмою; проявив творчі здібності в розумінні, логічному, лаконічному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв’язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності;

75-89 / «добре» – здобувач вищої освіти виявив систематичні та глибокі знання вище середнього рівня навчального матеріалу дисципліни; продемонстрував уміння легко виконувати завдання, передбачені програмою; опрацював літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв’язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності;

60-74 / «задовільно» – здобувач вищої освіти виявив знання навчального матеріалу дисципліни в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; виконав завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, що зазначена у програмі; припустив значну кількість помилок або недоліків у відповідях на запитання співбесіди, тестування, при виконанні завдань тощо, які може усунути самостійно;

0-59 / «незадовільно» – здобувач вищої освіти не має знань зі значної частини навчального матеріалу; припускає принципові помилки при виконанні більшості передбачених програмою завдань.

Види контролю: поточний контроль, проміжна та семестрова атестація, залік.

Розподіл балів, які отримують студенти

| Поточне тестування та самостійна робота | | | | | | | | | | | | | | | | Сума балів |
|---|-----|----|----|----|----|----|----|----------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|------------|
| Розділ 1 | | | | | | | | Розділ 2 | | | | | | | | 100 |
| T1 | T23 | T3 | T4 | T5 | T6 | T7 | T8 | T9 | T10 | T11 | T12 | T13 | T14 | T15 | T16 | |
| 6 | 6 | 6 | 6 | 6 | 6 | 7 | 7 | 6 | 6 | 6 | 6 | 6 | 6 | 7 | 7 | |

T1, T2 ... T16 – теми

Відпрацювання пропущених занять студентами здійснюється згідно «Положення про порядок відпрацювання студентами Львівського національного університету природокористування пропущених лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять». Студент представляє конспект з пропущеної теми лекційного курсу та опрацьований практичний матеріал (захист роботи або контрольна чи тестові завдання) з відповідної тематики. Самостійне вивчення навчальної дисципліни за вищевказаними темами передбачає також підготовку рефератів, доповідей, презентацій (максимальна кількість балів - 5 за одну тему, але не більше 10 балів. за весь курс дисципліни).

КРИТЕРІЇ ПОТОЧНОГО ОЦІНЮВАННЯ

Поточне оцінювання здійснюється за кожним завданням в межах розділів. Оцінюються і завдання, виконувані в аудиторії, і завдання, виконувані під час самостійної роботи. Протягом вивчення дисципліни здійснюється самоконтроль. Загальні критерії оцінок: **“відмінно”** – здобувач вищої освіти виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, передбаченого програмою; опрацював основну та додаткову літературу, рекомендовану програмою; проявив творчі здібності у розумінні, логічному, стислому та ясному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв’язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності. **“добре”** – здобувач вищої освіти виявив систематичні та глибокі знання вище середнього рівня навчального матеріалу дисципліни; продемонстрував уміння легко виконувати завдання, передбачені програмою; опрацював літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв’язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності. **“задовільно”** – здобувач вищої освіти виявив знання навчального матеріалу дисципліни в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; виконав завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, що зазначена у програмі; припустив значну кількість помилок або недоліків у відповідях на запитання співбесіди, тестування, при виконанні завдань тощо, які може усунути самостійно. **“незадовільно”** – здобувач вищої освіти не має знань зі значної частини навчального матеріалу; припускає принципові помилки при виконанні більшості передбачених програмою завдань.

Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Дидів О.Й., Дидів І.В., Дидів А.І. Декоративне садівництво: навч. посіб. Львів, 2020. 100 с.
2. Дидів О.Й., Дидів І.В., Дидів А.І. Квітникарство. Методичні вказівки для самостійної роботи студентів з дисципліни «Квітникарство». Львів, 2020. 58 с.

3. Слепцов Ю.В., Якубенко Б.Є., Богданова В.Д. Квітникарство закритого ґрунту: Навчальний посібник. Вінниця: ТзОВ «Нілан-ЛТД», 2014. 282 с.
4. Вадченко Н. Л. Золота енциклопедія сучасного квітництва. Донецьк: ТОВ «ВКФ «БАО», 2009. 384 с.
5. Кохно М.А. Каталог дендрофлори України. Київ: Фітосоціоцентр, 2001. 241 с.
6. Пушкар В.В. Дизайн квітників: Навчальний посібник. Київ. Альтерпрес, 2007. 336 с.

Допоміжна

7. Гавриць І.Л. Квітникарство закритого ґрунту. Методичні вказівки для самостійної роботи студентів з дисципліни «Квітникарство закритого ґрунту». Київ: НУБіП України, 2009. 46 с.
8. Сиворакша О.А., Цизь О.М. Квітникарство закритого ґрунту. Методичні вказівки для контрольної роботи студентам заочної форми навчання. Київ: НАУ, 2004. 12 с.
9. Слепцов Ю.В. Квітникарство закритого ґрунту. Методичні вказівки і завдання для курсової і самостійної роботи. Київ: НУБіП України, 2012. 30 с.
10. Черевченко Т.М. Довідник квітникаря-любителя. Київ: Урожай, 1994.
11. Черевченко Т. М., Буюн Л. І., Ковальська Л. А. Орхідеї. Київ: Просвіта, 2001. 224 с.
12. Бунін В. О. Квітникарство: довідник. Львів: Світ, 1994. 150 с.
13. Шульгіна Л. М. Вирощуємо овочі, квіти та гриби у теплицях та відкритому ґрунті. Харків: Клуб сімейного дозвілля. 2015. 317 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотечно-інформаційні ресурси, книжковий фонд, періодика та фонди на електронних носіях бібліотеки ЛНУП, наукових, науково-технічних та інших бібліотек України. Інформаційні ресурси
2. Електронні інформаційні ресурси мережі Інтернет з переліком сайтів:
<http://www.irbis-nbuv.gov.ua/>
<http://www.dimsadgorod.com/zhurnal-kvity-ukrainy>
<https://soncesad.com/>

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ») В АУДИТОРНИЙ ЧАС

Курс передбачає роботу в колективі. Студенти під час лекційних занять ведуть конспект з відповідної теми. Під час заняття або ж в кінці лектор ставить питання, веде діалог з аудиторією для кращого засвоєння теоретичного матеріалу. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача. Під час роботи над індивідуальними науково-дослідними завданнями та проектами не допустимо порушення академічної доброчесності.